



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

24.05.2016

м. Ужгород

№ 10-р/к

справа № 03.1-7/2016

**Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції з боку
Виноградівської міської ради**

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 06.05.2016 № 14.2-3.1/22-пв та матеріали справи № 03.1-7/2016 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Виноградівської міської ради,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.04.2016 № 8-рп/к розпочато розгляд справи № 03.1-7/2016 відносно Виноградівської міської ради у зв'язку з наявністю в її діях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 3 статті 50, частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, Закарпатським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України проведено дослідження ринку розміщення зовнішньої реклами м. Виноградів, за результатами якого встановлено наступне.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.

В територіальних межах м. Виноградів повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Виноградівською міською радою та її виконавчим комітетом.

Місцезнаходження: пл. Миру, 5, м. Виноградів.

Ідентифікаційний код: 04053677.

Отже, Виноградівська міська рада у розумінні абзацу 7 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування» 21.05.1997 № 280/97-ВР (із змінами та доповненнями) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить надання дозволу в порядку, встановленому законодавством на розміщення зовнішньої реклами.

Діяльність на ринку розміщення зовнішньої реклами регулюється Законом України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 271/96-ВР (із змінами та доповненнями), Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів

України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями) (надалі – Типові правила) та іншими нормативними актами.

Відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами, зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» встановлено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

Зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад відповідно до Типових правил.

Рішенням Виноградівської міської ради від 22.03.2012 № 500 затверджено Правила розміщення зовнішньої реклами у місті Виноградів (надалі – Правила розміщення зовнішньої реклами) та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Виноградів.

Порядок прийняття та розгляду заяви, порядок видачі дозволу на розміщення зовнішньої реклами, встановлені Правилами розміщення зовнішньої реклами не відповідають Типовим правилам.

Зокрема, пунктом 5.1 Правил розміщення зовнішньої реклами для одержання дозволу заявник подає робочому органу відповідну заяву за формою, до якої додаються:

- фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням;
- копія свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Відповідно до пункту 9 Типових правил, для одержання дозволу заявник подає робочому органу заяву до якої додається лише фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням.

Пунктом 5.8 Правилами розміщення зовнішньої реклами встановлено, що дозвіл погоджується з власником місця або уповноваженим ним органом (особою) і спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури.

На вимогу виконавчого органу, заявник погоджує дозвіл з:

- Державтоінспекцією – у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування;
- відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду – у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток і в межах об'єктів природно-заповідного фонду;
- утримувачем інженерних комунікацій – у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій.

Відповідно до пункту 16 Типових правил, видача дозволу погоджується робочим органом з власником місця або уповноваженим ним органом (особою), а також з:

- Мінкультури - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного значення, в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць;
- органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках місцевого значення, а також в межах зон охорони цих пам'яток;

утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій;

Укравтодором або власниками автомобільних доріг та Національною поліцією - у разі розміщення зовнішньої реклами у межах смуги відведення автомобільних доріг.

Дії щодо отримання зазначених погоджень вчиняються робочим органом без залучення заявника протягом строку, встановленого для отримання дозволу.

Для здійснення погодження робочий орган не пізніше дня, що настає за днем одержання документів від заявника, надсилає її копії у паперовому або електронному (шляхом сканування) вигляді зазначеним органам, та встановлює строк розгляду документів.

У разі ненадання вищенаведеними органами, протягом встановленого строку погоджень вважається, що видачу дозволу погоджено.

Строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить 10 робочих днів.

Абзацом 2 пункту 5.2 Правил розміщення зовнішньої реклами передбачено, що робочий орган протягом п'яти днів з дати реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет наявності на це місце пріоритету іншого заявника або надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу. Після перевірки місця керівник робочого органу приймає рішення про встановлення за заявником пріоритетом на замовлене місце або про відмову у встановленні пріоритету.

Пунктом 10 Типових правил передбачено, що за наявності документів, передбачених пунктом 9 цих Правил, робочий орган протягом двох робочих днів з дня реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет надання дозволу.

Відповідно до пункту 5.10 Правил розміщення зовнішньої реклами, виконавчий орган після одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу.

Перший примірник дозволу видається заявникові, а другий – залишається робочому органу для обліку та контролю. Видача дозволу реєструється в журналі реєстрації.

Рішення про відмову у наданні дозволу надсилається робочим органом заявникові протягом п'яти днів з дати його прийняття.

Пунктом 20 Типових правил передбачено, що виконавчий орган ради протягом одного робочого дня з дати одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні.

Відповідно до пункту 5.13 Правил розміщення зовнішньої реклами, дозвіл надається строком від одного до п'яти років, якщо менший строк не зазначено у заяві.

Пунктом 23 Типових правил передбачено, що дозвіл надається на п'ять років, якщо менший строк не зазначено у заяві.

Відповідно до пункту 5.18 Правил розміщення зовнішньої реклами, у разі зміни містобудівної ситуації, проведення реконструкції, ремонту, будівництва на місці розташування рекламного засобу, які зумовлюють необхідність зміни місця розташування рекламного засобу, робочий орган надає розповсюджувачу зовнішньої реклами інформацію про інше рівноцінне місце. У разі досягнення згоди щодо нового місця розташування рекламного засобу вноситься зміни у дозвіл.

Пунктом 28 Типових правил встановлено, у разі зміни містобудівної ситуації, проведення реконструкції, ремонту, будівництва на місці розташування рекламного засобу, які зумовлюють необхідність зміни місця розташування рекламного засобу, робочий орган у семиденний строк письмово повідомляє про це розповсюджувача зовнішньої реклами. У десятиденний строк з початку зміни містобудівної ситуації, реконструкції, ремонту, будівництва робочий орган надає розповсюджувачу зовнішньої реклами інформацію про інше рівноцінне місце. У разі досягнення згоди щодо нового місця розташування рекламного засобу вноситься зміни у дозвіл.

Не врегулювання вищезазначених питань у Правилах розміщення зовнішньої реклами може перешкоджати суб'єктам господарювання реалізувати право на отримання дозволу на розміщення об'єктів зовнішньої реклами, а відповідно і обмежити доступ на цей ринок.

Додатком 5 до Правил розміщення зовнішньої реклами, затверджено Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Виноградів.

В порушення вимог Типових правил, Виноградівська міська рада за тимчасове розташування рекламних засобів встановила різну плату в залежності від місця розташування рекламних засобів.

Так, річна плата за тимчасове користування місцем розташування наземного та дахового рекламного засобу розрахована виходячи з базового розміру плати за 1 м. кв. площі місця розташування рекламного засобу, який «дорівнює базовій вартості 1 м. кв. землі в м. Виноградів» із застосуванням коефіцієнтів «економіко-планувального зонування», встановленого на підставі технічної документації «Грошова оцінка земель м. Виноградів».

В іншому випадку, річна плата за тимчасове користування місцем розташування наземного та недахового рекламного засобу розрахована виходячи з базового розміру плати за 1 м. кв. площі місця розташування рекламного засобу, що «дорівнює 5% від розміру мінімальної заробітної плати», встановленої на день видачі дозволу. Крім того, при розрахунку плати в залежності від місця розташування рекламного засобу застосовуються коефіцієнти від 0,7 до 1,0 та коефіцієнти від площі рекламного засобу: до 6 м. кв. включно - 1,0; понад 6 до 12 м. кв. включно - 0,9; понад 12 до 30 м. кв. включно - 0,8; понад 30 м. кв. - 0,7.

Крім того, при розрахунку плати одночасно застосовується базовий розмір плати за 1 м.кв. площі місця розташування рекламного засобу, який дорівнює базовій вартості 1 м. кв. землі та коефіцієнт «економіко-планувального зонування» (коефіцієнт, який характеризує місцезонавання земельної ділянки).

Однак, коефіцієнт, який характеризує місцезонавання земельної ділянки уже закладений при визначенні базової вартості 1 м. кв. землі.

Відповідно до пункту 32 Типових правил, плата за тимчасове розташування рекламних засобів, перебуває у комунальній власності, встановлюється у порядку, визначеному органами місцевого самоврядування, а місцем, що перебуває у державній або приватній власності, - на договірних засадах з його власниками або уповноваженим ним органом (особою). При цьому, площа місця розташування рекламного засобу визначається як сума площі горизонтальної проекції рекламного засобу на це місце та прилеглої ділянки завширшки 0,5 метра за периметром горизонтальної проекції цього засобу. Для наземного та недахового рекламного засобу площа місця дорівнює площі вертикальної проекції цього засобу на уявну паралельну їй площину.

Частиною 2 статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Отже, Виноградівська міська рада, встановивши різну плату за тимчасове розміщення рекламних засобів в залежності від місця розташування рекламного засобу (наземного та дахового і наземного та недахового) вийшла за межі своїх повноважень, визначених Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» основними принципами державної політики з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності є зокрема: розвиток конкуренції; прозорість процедури видачі документів дозвільного характеру; установлення єдиних вимог до порядку видачі документів дозвільного характеру.

Дотримання вимог Законів України «Про рекламу» та «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», Типових правил розміщення зовнішньої реклами та інших нормативно-правових актів, є обов'язковим при розміщенні зовнішньої реклами в межах населених пунктів.

Ефективність конкурентної політики, зокрема, залежить від регулювання сфер господарської діяльності органами місцевого самоврядування, які, на підставі наданих

Законами України повноважень, приймають владно – управлінські рішення і, таким чином, можуть:

- впливати на формування структури ринків;
- впливати на умови ведення господарської діяльності;
- впливати на процедуру отримання дозвільних документів;
- створювати попит на «штучних» (непотрібних, безпідставних) ринках супутніх послуг.

Заохочення конкуренції як вирішального фактора розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ.

Відповідно до вимог статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється органами Антимонопольного комітету України.

Сукупність норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає змагання між суб'єктами господарювання, які завдяки виключно власним досягненням здобувають переваги над іншими суб'єктами господарювання, натомість, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її недопущення, обмеження, усунення чи спотворення.

Отже, реалізація органом місцевого самоврядування та його виконавчими органами повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства України, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 зазначеного Закону, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю забороняється.

Таким чином, дії Виноградівської міської ради щодо прийняття рішення від 22.03.2012 № 500, яким затверджено Правила розміщення зовнішньої реклами у м. Виноградів та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Виноградів, які порушують вимоги Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

На подання про попередні висновки у справі № 03.1-7/2016 Виноградівська міська рада листом від 20.05.2016 № 02-21/920 повідомила, що на черговій сесії міської ради буде розглянуто та прийняте рішення Про внесення змін до рішення дванадцятої сесії міської ради шостого скликання від 22.03.2012 року за № 500 «Про затвердження Правил розміщення зовнішньої реклами у місті Виноградів».

Враховуючи викладене та на підставі статей 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.01 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пункту 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Виноградівської міської ради (ідентифікаційний код – 04053677) щодо прийняття рішення від 22.03.2012 № 500, яким затверджено Правила розміщення зовнішньої реклами у м. Виноградів та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Виноградів, які порушують вимоги Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

2. Зобов'язати Виноградівську міську раду припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 1 рішення, шляхом приведення Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Виноградів та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади м. Виноградів затверджених рішенням Виноградівської міської ради від 22.03.2012 № 500 у відповідність до вимог Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067, про що повідомити територіальне відділення у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини 2 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження органів Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

У разі незгоди з цим рішенням зацікавлені особи згідно пункту 1 статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у двохмісячний строк з дня одержання рішення мають право звернутися до суду з відповідною заявою.

Голова колегії

П. Калинич